

фондового ринку роботу з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу за I квартал 2011 р. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua.

7. **Інформація** про проведення Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку роботу з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу за III квартал 2011 р. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua.

8. **Клименко В.** Особенности формирования национальной модели фондового рынка / В. Клименко // Вестн. Киев. нац. торгово-экон. ун-ту. – 2004. – № 3. – С. 33.

9. **Кузнецова Н. С.** Рынок ценных бумаг в Украине: правовые основы формирования и функционирования / Н. С. Кузнецова, И. Р. Назарчук. – М. : Интер, 1998. – 528 с.

10. **Оскольский В.** 13 лет через пороги и рифы – к достижениям: Украинская фондовая биржа: ретроспектива и современность. Взгляд на реалии отечественного фондового рынка / В. Оскольский // Украина-бизнес. – 2004. – № 38-4. – С. 5.

11. **Пилипенко І. І.** Цінні папери в Україні / І. І. Пилипенко, О. П. Жук. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2001. – 305 с.

12. **Питання** організації виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» : Указ Президента України // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 35. – С. 41.

13. **Про державне** регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.

14. **Про Загальнодержавну** програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1629-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.

15. **Про затвердження** нового складу Координаційної ради з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 берез. 2011 р. № 338 // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 25. – С. 9.

16. **Про затвердження** Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів : Рішення ДКЦПФР // Офіц. вісн. України. – 2007. – № 9. – С. 108.

17. **Про цінні** папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3480-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.

18. **Радзімовська С. Ф.** Європейська інтеграція: розвиток фінансового ринку України / С. Ф. Радзімовська // Стратегія реформування системи держ. упр. на засадах демократ. врядування : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 31 трав. 2007 р. У 4 т. Т. 4. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – С. 35 – 37.

19. **Стан** виконання заходів Порядку денного асоціації Україна – ЄС на 2011 – 2012 р. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua/partners/international/euro.

20. **Угода** про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами та їх державами-членами та Україною // Офіц. журн. ЄС L 049, 19/02/1998 P. 0003 – 0046.

21. **Яценюк А.** Фондовый рынок Украины: проблемы и перспективы развития / А. Яценюк // Вестн. НБУ. – 2004. – № 11. – С. 4.

22. **Acquis communautaire** // Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу : www.uk.wikipedia.org.

Надійшла до редакції 12.07.12

Іван АРХИПЕНКО

Національна академія державного управління
при Президентіві України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

СВІТОГЛЯДНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ СЕКТОРОМ В УКРАЇНІ

Розглядається світогляд як чинник прийняття ефективних державно-управлінських рішень, досліджуються основні особливості світоглядних орієнтирів сучасного суспільства та суб'єктів державного управління, виокремлюються основні структурні компоненти державно-управлінського світогляду.

Ключові слова: світогляд, державне управління, державна влада, аграрний сектор економіки, державно-управлінський світогляд.

Іван Архипенко. Мировоззренческие факторы эффективного управления аграрным сектором в Украине

Рассматривается мировоззрение как фактор принятия эффективных государственно-управленческих решений, исследуются основные особенности мировоззренческих ориентиров современного общества и субъектов государственного управления, выделяются основные структурные компоненты государственно-управленческого мировоззрения.

Ключевые слова: мировоззрение, государственное управление, государственная власть, аграрный сектор экономики, государственно-управленческое мировоззрение.

Ivan Arkhipenko. Governmental authorities' subjects world view as an efficiency factor of an agrarian sector management in Ukraine

The world view as factor of acceptance effective state-administrative decisions is considered, the basic features of world view guidelines in modern society and subjects of public management are investigated, basic structural components of state-administrative world views are selected.

Key words: world view, public management, governmental authorities, agrarian sector of economy, state-administrative world view.

Сьогодні філософську категорію «світогляд» усе активніше застосовують для аналізу причин ефективності діяльності як особистості, так і соціальних груп та суспільства [5; 7; 9; 11]. Зазначена категорія стала продуктивною в багатьох суспільних науках, а останнім часом починає вживатися в контексті теорії державного управління. Так, О. М. Руденко дослідила світоглядно-утопічні трансформації державного управління ХХ ст. [10]. Вона показала, що будь-яке державотворення й державне управління імпліцитно чи експліцитно скеровується ідеальним уявленням суб'єкта влади про нього самого й про те, якими мають бути людина й суспільство.

На важливу роль світоглядних орієнтирів суб'єктів державної влади

в забезпеченні ефективності їх управлінської діяльності вказується також у роботах С. М. Серьогіна, який звертає увагу на те, що особливістю сучасного трансформаційного періоду в державному управлінні є й перехідний стан державної служби, кадровий потенціал якої відзначається деформованим за радянські часи стилем мислення порушує питання про необхідність зміни світогляду державних осіб. При цьому він підкреслює, що для формування підвищення конструктивності взаємодії системи державного управління з громадянами потрібно враховувати особливості сучасної української культурно-світоглядної матриці нашого соціуму як у цілому, так і стосовно «еталону», керуючись яким, населення оцінює реальних державних посадових осіб. При цьому світоглядні орієнтації як державних осіб, так і громадян повинні аналізуватися в комплексі з її раціональними й ірраціональними складовими [12].

До категорії світогляду зверталися у своїх працях і інші фахівці з державного управління. Так, В. М. Козаков вважає, що недостатня розвиненість або спотвореність світоглядної основи самосвідомості національної еліти є перепорою для породження нею життєздатних цілей національного розвитку. При цьому світогляд не просто імплантується в самосвідомість національної еліти як її важливий чи навіть основний елемент, а формує її як систему, верифікуючи кожен елемент на його істинність та вартісність [4, с. 185]. В. В. Лола, розглядаючи функції державної ідеології як засобу забезпечення реалізації державного управління, виокремлює світоглядну її функцію поряд з такими, як функція цілепокладання, організаційна, нормативна, комунікативна тощо [6]. О. В. Радченко надає великого значення тому, щоб «проста і зрозуміла картина світу» персонального світогляду пересічного громадянина достатньо мірою збігалася з офіційним світоглядом держави та пануючих політико-управлінських еліт. Інакше всі державотворчі намагання уряду будуть марними, оскільки не будуть підтримані громадськістю або взагалі сприйматимуться вороже [8].

На важливу роль світогляду в державному управлінні вказують Т. Бутирська та О. Крюков, зазначаючи, що держава не зможе функціонувати, якщо різні елементи колективної діяльності по-різному тлумачитимуть зміст державного управління і це висуває проблему співвідносності світогляду осіб, що реалізують управлінську діяльність держави. При цьому суть світогляду посадовців вони вбачають у внутрішній співвіднесеності управлінської діяльності та функцій державного управління. «Тільки за допомогою усвідомлення держави як єдиного загального початку, – пишуть дослідники, – можливе формування ідеї єдності державного соціуму у всьому його різноманітті. Тому покладатися на «самоорганізацію» еліти, на її формування «демократичним шляхом» держава не має права, оскільки ефективність державного будівництва, реалізація державного потенціалу істотно залежать від якості державної еліти, її освіти і, відповідно, рівня світогляду» [1]. При цьому вони акцентують увагу на тому, що головним питанням світоглядної позиції осіб, які займають організаційні пости

держави, є їх ставлення до держави й своєї соціальної відповідальності.

Усі зазначені автори так чи інакше розглядають окремі аспекти впливу світоглядної свідомості суб'єктів та об'єктів влади на ефективність функціонування й розвитку системи державного управління. Але питання впливу феномену світогляду на характер державно-управлінських рішень потребує більш цілісного аналізу.

Мета статті – розглянути світогляд суб'єктів державної влади як чинник ефективності управління аграрним сектором економіки в Україні.

Світогляд як духовне утворення в суб'єктному плані може розглядатися на рівні окремої особистості, певної соціальної групи, етносу, суспільства в цілому, людства тощо. Політики, державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування є особливою соціальною групою, місією якої є управління цим соціумом. Ця соціальна група, безперечно, має певну світоглядну свідомість, якою вона керується, розбудовуючи державу та здійснюючи державне управління.

Опираючись на аналіз філософських визначень світогляду, можна концептуалізувати поняття державно-управлінського світогляду. На думку автора, світогляд суб'єктів державної влади являє собою систему життєво-практикованих принципів, настанов, орієнтирів і уявлень, що є своєрідним фундаментом їх ставлення до світу, суспільства, природи, людини. У функціональному плані світоглядна свідомість передусім є визначником сенсу державного управління як суспільством у цілому, так і його окремими сферами, зокрема аграрним сектором економіки, виконуючи пізнавальні, аксіологічні, прогностичні та програмуючі функції щодо державотворення та суспільного розвитку.

Своїм смисложиттєвим наповненням державно-управлінський світогляд звернений у майбутнє, у вибудовування образів бажаного та можливих варіантів функціонування та розвитку соціуму. Така проекція в майбутнє спирається на минуле та теперішнє, що переживається в образі наявного і ставленні до нього носія цієї свідомості, відбувається своєрідна зустріч минулого із сучасним. Загалом же державно-управлінський світогляд виконує роль своєрідного інтегратора ставлення держави до людини, суспільства та природи.

Світогляд є духовним ядром особи, суспільства та влади, способом самовизначення їх позиції до всіх життєво важливих моментів його буття. Ідеться про позицію не тільки теоретичну, але й практичну, яка визначає не тільки цілі, ідеали і сенс життєдіяльності індивіда, суспільства та державного управління, але й засоби їх реалізації, а також сам спосіб соціальної активності.

У структурному плані світогляд можна розглядати як систему, що складається з таких елементів: уявлення та інші образні репрезентації світу, у тому числі символічні; знання у формі понять і суджень; переживання та інші прояви емоційного ставлення до світу. Світоглядні судження, на нашу думку, можна класифікувати таким чином: ціннісні (аксіологічні), цільові, засібно-цільові (інструментальні), причинно-наслідкові (каузальні), властивісні.

Так склалося, що під час дослідження світогляду найбільшу увагу приділяють його ціннісній складовій. Особливо це стосується світоглядних засад державного управління. Саме ціннісні орієнтації державно-управлінської діяльності особливо детально вивчені, про що свідчать, зокрема, роботи В. М. Козакова [4] та О. В. Радченка [8]. Аксиологічна підсистема світогляду формується на основі потреб. Цінності – це ті реалії, які правильно чи помилково кваліфікуються як такі, що можуть задовольняти певні потреби людини й суспільства, а ціннісна орієнтація фіксується як встановлена суб'єктом на даний час система відповідності між системою потреб і системою матеріальних, соціальних, духовних та інших реалій. Інші складові світогляду не настільки популярні серед дослідників.

Ціннісні орієнтації як підсистема світогляду тісно пов'язані із системою потреб. Людські потреби – явище історично динамічне і міжкультурно, субкультурно й індивідуально мінливе, яке, щоправда, за певних умов може виявляти ту чи іншу інертність. Цивілізаційний розвиток невинно розширює та переструктурує систему людських потреб і ціннісних орієнтацій. Для того щоб виокремити тенденції розвитку потребо-ціннісної сфери суспільства, особистості й держави візьмемо до уваги напрацьовані класифікації потреб. Останні розмежовують за характером виникнення: первинні, біологічно задані (їжа, одяг, житло, безпека тощо) і вторинні, культурно-сформовані (модний одяг, комфорт, розкіш, інформація тощо); матеріальні й нематеріальні; насичувані й ненасичувані; виробничі й споживчі.

Загальна тенденція до розвитку системи потреб та цінностей полягає в тому, що в процесі цивілізаційного розвитку і зростання загального добробуту суспільства, коли у все більш широкого кола населення вдовольняються первинні, матеріальні потреби, і особливо внаслідок підвищення ефективності сільгоспвиробництва, що полегшує задоволення первинної потреби людини в харчуванні, усе більшого значення набувають соціальні та духовні потреби, а в інформаційному суспільстві починають домінувати постматеріальні цінності.

Ще однією історичною тенденцією до суспільного розвитку є підвищення аксіологічного статусу грошей, монетарних цінностей. У контексті нашої теми важливим є те, що в процесі розвитку індустріального суспільства відбувається кардинальна історична трансформація, коли гроші як інформаційне, символічне утворення починають цінуватися часто більше, ніж матеріальні цінності й у тому числі продукти харчування, які виробляє аграрний сектор економіки. Монетарний світогляд узяв гору над фізіократичним і це поставило аграрний сектор економіки в дуже невідгдану позицію в системі суспільного обміну порівняно з індустріальним та інформаційним секторами, які є однозначно більш ефективними, якщо дивитися на них у монетарному вимірі.

Підсистема ціннісних суджень у структурі світогляду тісно пов'язана з формулюванням на їх основі цільових суджень. Продуктом останніх є моделі потрібного майбутнього в контексті накреслених аксіологічних

координат. Сконструйовані цілі як моделі майбуття ставлять перед людиною, суспільством та державою питання про засоби їх досягнення, що репрезентується в засібно-цільових (інструментальних) знаннях. Упевненість щодо можливості досягнення окреслених цілей ґрунтується на світоглядних постулатах про причинно-наслідкові (каузальні) зв'язки світу та властивості людини, соціальних об'єктів та об'єктів природи.

Світоглядні орієнтації особи, суспільства та влади необхідно аналізувати, урахувавши критерій практичної раціональності, оцінювати як саму програму діяльності й беручи до уваги збіг результату з поставленою метою. Практична раціональність світоглядних орієнтацій виражається в досягненні особою соціально значущої мети. Тут визначається проблема вирішення особою в умовах трансформації суспільства питання про вибір мети й засобів для її досягнення. Головним благом і метою в науковому світогляді індустріального суспільства є ідея прогресу. У розвинутому індустріальному суспільстві віра в прогрес, особливо технічний, фактично сакралізується. Як зазначає Дж. Гелбрейт, удосконалення техніки починає асоціюватися в суспільстві з високим життєвим рівнем і безспірно починає визнаватися як мета суспільного розвитку та державотворення. «Якщо б було піддано сумніву святість сім'ї й релігії, то це загалом би викликало менше дискусій, ніж якщо б ми засумнівалися в абсолютних достоїнствах технічного прогресу» [3, с. 256].

Поряд з технічним прогресом для наукового світогляду індустріального суспільства характерними є ідея економічного зростання та високий аксіологічний статус грошей. На думку З. Е. Скринник, «мова грошей», після того як люди її винайшли й освоїли, змінила їх світосприйняття, створила нову культуру, докорінно відмінну від культури «безгрошового» соціуму. Дослідниця вважає: «правомірно стверджувати, що існує певний причинно-наслідковий зв'язок між ринковим устроєм грецької держави, що розвинувся завдяки винайденню монетних грошей, і світоглядним поворотом, який утвердив раціональність як основу ставлення людини до світу» [13].

Духовне життя Європи демонструє можливість побачити кореляцію між розвитком товарно-грошового обігу та утвердженням раціоналістичних засад в європейській культурі. Активізація процесів у товарно-грошовій сфері збігається зі зростанням інтересу до можливостей розуму та наукового пізнання. При цьому за доби модерну вперше виник прагматично-діловий підхід до світу, який протиставив ірраціональному прагненню до збагачення, яке було притаманне людям в усі епохи, раціональну регламентацію цього ірраціонального прагнення у прагненні до ефективності та точного розрахунку. Завдяки такій світоглядній трансформації гроші стають головною умовою й інструментом досягнення раціональності, що є визначною рисою того, що М. Вебер означив як виникнення духу капіталізму, де утвердився сучасний тип цілерациональної підприємницької діяльності, у якій гроші стали втіленням формальної раціональності, замкненої на цілях, що не виходять поза межі економічної вигоди [2].

Сьогодні, коли відбувається перехід від індустріального до постіндустріального цивілізаційного розвитку, ідея прогресу стрімко переосмислюється в науковому світогляді через усвідомлення «меж зростання» людства в планетарному масштабі та загостренні екологічних проблем, викликаних попередньою індустріальною фазою цивілізаційного розвитку. Виникає ідея сталого розвитку.

Отже, нова раціональність світоглядних орієнтацій особи можлива тільки за допомогою виділення нових критеріїв соціального прогресу, аналізу відповідності між тим, що є, і тим, що повинно бути. Унаслідок відмінності ідеалів у соціальних суб'єктів «належний» стан суспільства оцінюється по-різному, залежно від відповідності його інтересам спільноти й особистості. Глибина, масштаби і темпи світоглядних змін значною мірою обумовлені темпами соціальних змін, глибиною і масштабами трансформації суспільства. Перехід до нових світоглядних настанов є формою відповіді, реагування особи на кризу, якої вона зазнає у зв'язку з неадекватністю її «карти світу» новим соціальним реаліям. Якщо до трансформації пострадянського простору аксіоматичним вважалось існування єдиної правильної відповіді на будь-яке світоглядне запитання, то зараз на зміну ідеї про те, що світ можна пояснити й раціонально упорядкувати за умови його правильної репрезентації, приходять множинна модель репрезентації.

Саме цю функцію логічно вважати основною і визначальною у системі відносин «людина – держава – суспільство – природа», де суспільство, у свою чергу, може диференціюватися на систему відношень «природоприсвоюючий – аграрний – індустріальний – інформаційний сектор суспільства». Реалізація сучасного концепту соціального розвитку повинна базуватися на прагненні до збереження природних нерозривних зв'язків людини із суспільством, з іншими людьми й природою. При цьому сучасний концепт суспільного розвитку пов'язаний з переходом від «парадигми людської винятковості» до «антропоекологічної парадигми», яка є, скоріше, системою, що пропонує відповідні цінності, норми і зразки поведінки.

Критерієм соціального прогресу тут є створення ефективної соціально-екологічної системи, оскільки індустріальний етап розвитку суспільства породив велику кількість проблем екологічного характеру, що зумовлює необхідність переходу від світоглядної орієнтації на технікоцентристську модель розвитку соціуму, якій людство надавало перевагу останні три століття. Загрози й виклики сучасності, що постали перед світовою спільнотою, обумовлюють необхідність переосмислення змісту історичного процесу, джерел і тенденцій соціального розвитку, системи цінностей і ціннісних орієнтацій щодо реалізації антропоекологічного концепту розвитку суспільства в нових реаліях XXI ст.

Будучи духовним утворенням, світоглядна свідомість державно-управлінської еліти трансформується в певні практики державної аграрної

політики, яка, зрештою, матеріалізується в сільськогосподарську продукцію, стан сільських територій, населення та аграрних відносин на селі, взаємодію села й міста тощо.

Світоглядні настанови політичних діячів, державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування становлять своєрідне ядро, один із найважливіших компонентів у системах відносин «людина – держава – (природоприсвоюючий – аграрний – індустріальний – інформаційний сектор суспільства) – природа», що характеризують державно-управлінську світоглядну свідомість в аспекті її відображення в реальній практиці державного управління аграрним сектором економіки країни. Окрім того, результати аграрної політики держави залежать не лише від світоглядних орієнтацій суб'єктів державної влади, але й від світогляду селянства та міського населення, а також від ступеня консонансу чи дисонансу світоглядів зазначених соціальних груп. У цьому аспекті взаємодія світоглядних настанов може являти собою як стабілізуючу, суспільно-інтегративну, так і дестабілізуючу, суспільно-дезінтегративну роль. Тому важливим аспектом формування світоглядних засад державного управління аграрним сектором економіки є також гармонізація світоглядних настанов суспільних груп, класів, прошарків, а також вплив держави на історичну динаміку світогляду суспільства в цілому.

Ураховуючи вищезазначене, можна зробити такі висновки. Світогляд суб'єктів державної влади являє собою систему життєво практикованих принципів, настанов, орієнтирів і уявлень, що є своєрідним фундаментом їх ставлення до світу, суспільства, природи, людини. Світоглядна свідомість державно-управлінської еліти трансформується в певні практики державної аграрної політики, яка, зрештою, матеріалізується в сільськогосподарську продукцію, стан сільських територій, населення та аграрних відносин на селі, взаємодії села й міста тощо.

У галузі державного управління аграрним сектором економіки в Україні є доцільним виокремлення агротехнологічного, політико-адміністративного та світоглядного аспектів державного управління аграрним сектором країни. На сучасному етапі формування та реалізації державної аграрної політики саме недостатня увага влади та суспільства до переосмислення світоглядних засад державного управління аграрним сектором відповідно до нових реалій цивілізаційного розвитку є особливо слабкою ланкою в системі розбудови української державності.

В аксіологічній площині можна розрізнити три основні парадигми державної аграрної політики в структурі сучасної державно-управлінської свідомості – аграрну, індустріальну (технократичну) та постіндустріальну, залежно від статусу завдань розвитку відповідних секторів суспільства серед пріоритетів державотворення. Домінуюча на сьогодні технократична парадигма державної аграрної політики в Україні характеризується її істотно нижчим статусом у системі реальних

державних пріоритетів порівняно з індустріальною й інформатизаційною. Нові реалії потребують переоцінки значущості аграрної політики на регіональному, національному та глобальному рівнях і переборення глибоко вкоріненої «меншовартості» аграрного сектору як у ментальності політико-адміністративних еліт держав і наддержавних утворень, так і у свідомості пересічних громадян.

Список використаних джерел

1. **Бутирська Т.** Світогляд найвищих посадових осіб держави крізь призму елітної інженерії / Тетяна Бутирська, Олексій Крюков. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Pubupr/2010/2010-1/doc/2/04.pdf.
2. **Вебер М.** Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / М. Вебер ; пер. О. Погорілий. – К. : Основи, 1998. – 534 с.
3. **Гэлбрейт Дж.** Новое индустриальное общество / Дж. Гэлбрейт. – М. : Изд-во АСТ : Транзит книга ; СПб. : Terra Fantastica, 2004. – 602 с.
4. **Козаков В. М.** Соціально-ціннісні засади державного управління в Україні / В. М. Козаков. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 284 с.
5. **Лобас В. Х.** Світоглядний раціоналізм в умовах інформаційного суспільства В. Х. Лобас // Вчені записки Ун-ту «Крок». – К., 2009. – Вип. 20. Т. 3. – С. 257 – 262.
6. **Лола В. В.** Формування державної ідеології виховання людини в умовах трансформації суспільства: теоретико-методологічний аспект : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Лола Вікторія Василівна ; Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Д., 2007. – 20 с.
7. **Науковий** світогляд на зламі століть : монографія / / В. С. Лук'янець, О. М. Кравченко, Л. В. Озадовська, О. Я. Мороз ; НАН України ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – К. : ПАРАПАН, 2006. – 288 с.
8. **Радченко О. В.** Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення : монографія / О.В. Радченко / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; Харк. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : Магістр, 2009. – 379 с.
9. **Розкуцька А.** До питання про світоглядний аспект інформаційного суспільства та маніпулятивність інформаційного середовища / А. Розкуцька // Політол. вісн. – К., 2009. – Вип. 44. – С. 361 – 374.
10. **Руденко О. М.** Світоглядно-утопічні трансформації державного управління ХХ століття : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Руденко О. М. ; Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К., 2002. – 20 с.
11. **Світогляд і світ людини** : колект. моногр. / С. С. Бескаравайний, В. Н. Бондаревський, О. П. Варшавський [та ін.] ; Капітон В. П. (заг. ред.). – Д. : ДДФА, 2008. – 324 с.
12. **Серьогін С. М.** Державний службовець у відносинах між владою і суспільством / С. М. Серьогін. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2003. – 456 с.
13. **Скринник З. Е.** Гроші як соціокультурний феномен у вимірах практичної філософії : автореф. дис. ... д-ра філос. наук / Скринник З. Е. ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2007. – 40 с.

Надійшла до редколегії 02.01.13

УДК 35

Іван КОСТЮК

Національна академія державного управління
при Президентіві України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА КАТЕГОРІЇ

Розглядається вплив державного управління на впровадження адміністративної реформи, надається структурна характеристика та аналіз функціональних повноважень суб'єктів всіх рівнів управління, проводиться тлумачення та порівняння нових термінів і категорій.

Ключові слова: адміністративна реформа, державне управління, суб'єкти державного управління, система професійного навчання, державні службовці.

Іван Костюк. Государственное управление в Украине в период реализации административной реформы: основные понятия и категории

Рассматривается влияние государственного управления на внедрение административной реформы, предоставляется структурная характеристика и анализ функциональных полномочий субъектов всех уровней управления, проводится разъяснение и сравнение новых терминов и категорий.

Ключевые слова: административная реформа, государственное управление, субъекты государственного управления, система профессионального обучения, государственные служащие.

Ivan Kostiuk. Public administration in Ukraine under the period of administrative reform: key concepts and categories

The impact of government on the implementation of the administrative reform is considered, the structural characterization and functional authority subjects of all levels of government are given, clarifications and comparison of new terms and categories are provided.

Key words: administrative reform, public administration, subjects of public administration, system of professional education, civil servants.

На сьогодні Україна обрала шлях глобальних реформ, що стосуються всіх сфер суспільного життя. Не оминули перетворення й інститут державної служби, тому існує нагальна необхідність підняти на якісно новий рівень надання адміністративних послуг нашим громадянам. На наш погляд, важливим аспектом державного управління під час масштабної адміністративної реформи є тлумачення основоположних засад та категорійних понять, а також розширення нової термінологічної бази у сфері державного управління.

Значний доробок у формування теоретичного фундаменту вивчення адміністративно-правових засад державного управління було внесено фахівцями з адміністративного права та державного управління. Зокрема,

© Костюк І. К., 2013